

праздно са мжчаха да държатъ тѣлата на любимитѣ си покрити съ малко пръстъ.

„Отъ 8 до 10 хиляди жигели, що е ималъ Батакъ, сега на-да-ли сж останале до 1200—1500 души. Тѣ нѣматъ мотики да ископаятъ гробища, нито сила иматъ да копаятъ, та да закопаятъ жертвитѣ. Отъ сичкитѣ звѣрски груби и страшни работи, що са извършили турцитѣ, кланіето въ Батакъ е най-страшното! Отъ сичкитѣ безчовѣчни работи, що са направили турцитѣ, най-лудата и най-глупавата е, дѣто са оставили тѣлата да лежатъ и да са тжреалятъ по пѣтищата цѣли три мѣсеца; но и това е направено съ цѣль; тѣе никога не са мислили, че европейцитѣ ще додатъ да си завржтъ носа и въ това село, отстраненно отъ пѣтя така, та кинически казувале, че тѣзи христіане не сж достойни за заравяніе, и нека ги изядатъ кучетата.

„Попитахме за главитѣ и за коститѣ, що видѣхме на могилата кога да влѣзохме въ селото, и дѣто кучетата бѣха зеле да ни лаятъ — казаха ни че тѣе сж коститѣ на 200-тѣ млади моми, които бѣха хванати и нарочно заджржани за по-лоша честь отъ смъртъ. Тія злочести моми биле заджржани; сички биле въ ржцѣтѣ на тѣзи звѣрове нѣколко дни, защото изгоряваніето и оплѣняваніето на селото не е станало за единъ день; а въ това врѣме тія истеглиле сичко, що можале да тжриятъ тія сироти слаби моми въ ржцѣтѣ на тія кржвници диваци. — Когато селото са оплѣнило и изгорило, когато родителитѣ и пріятелитѣ на тія невинни сжщества биле исклани, тогава сиротитѣ, биле уловени, и въ най-ясната видѣлина на деня подъ ясното и засмѣното небе, хладнокржвно са биле посѣчени, и главитѣ имъ сж нахвърляни на единъ купъ и сж оставени да гніятъ.

„Таково едно ужасно зрелище азъ никога не сжмъ си въобразилъ, нито са надѣвахъ да видя“.

І. А. Мак-Гаханъ.

Накъ за Батакъ.

„Чорбаджи Тржндафила набодоха, живъ на колъ, обиколиха го съ вършина и го запалиха. Тежкитѣ жени пробождаха, распаряха имъ кореметѣ, та вадыахъ дѣцата отъ* утробата имъ, набождаха ги на ножоветѣ си и са расхождаха съ тѣхъ. Училишето изгориха съ 200 дѣца и жени, които бѣха са скриле тамъ. Други кшя, дѣто са бѣха скриле по 20, 30 жени, изгориха са съ сичкитѣ хора.